

– Avrupa Birliđi Maddi Hukuku –
 7. Ders:
 -Malların Serbest Dolaşımı-
 İç Pazar Yönü Baskın Unsurlar:
 Mali Olmayan Yükler ile ilgili Yasak
 (Miktar Kısıtlaması ve Eş Etkili Tedbir Yasağı: Kural)

PROF. DR. İLKE GÖÇMEN
 ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
 AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU ANABİLİM DALI
 JEAN MONNET CHAIR

With the support of the
 Erasmus+ Programme
 of the European Union

Disclaimer: The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1

1

Sunuş Planı

Malların Serbest Dolaşımının Alt Unsurları

Malların Serbest Dolaşımının Uygulama Alanı

Miktar Kısıtlaması ve Eş Etkili Tedbir Yasağı: Kural

- Miktar Kısıtlaması
- Miktar Kısıtlamasına Eş Etkili Tedbir

2

2

Malların Serbest Dolaşımının Alt Unsurları

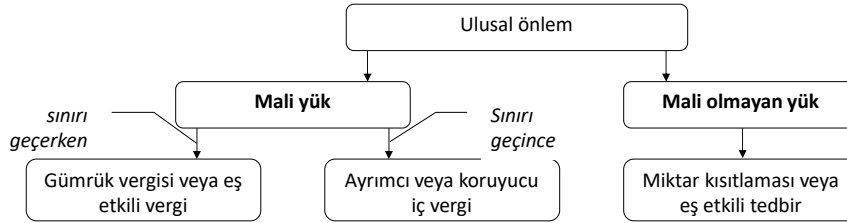
Malların serbest dolaşımı,

- gümrük vergisi ve eş etkili vergiler (ABİHA md. 30)
 - ile
- ayrımcı ya da koruyucu iç vergilerin (ABİHA md. 110)
 - yanı sıra
- miktar kısıtlamaları ve eş etkili tedbirleri de (ABİHA md. 34-36)
- yasaklamayı gerektirir.

3

3

Gümrük Vergisi ve Eş Etkili Vergi Ayrımcı veya Koruyucu İç Vergi Miktar Kısıtlaması ve Eş Etkili Tedbir Arasındaki İlişki

4

4

Malların Serbest Dolaşımı ve Uygulama Alanı

Malların serbest dolaşımı (/ABİHA md. 34) ne zaman uygulanabilir?

Kişi bakımından kapsam: Bu hüküm kim tarafından ileri sürebilir?

- Herkes

Konu bakımından kapsam: Bu hüküm hangi durumlarda ileri sürülebilir?

- Mal ticareti
- Sınır aşırı unsur

5

5

Miktar Kısıtlaması ve Eş Etkili Tedbir Yasağı: ABİHA md. 34

ABİHA md. 34:

- “Üye devletler arasında, ithalata ilişkin miktar kısıtlamaları ve eş etkili tüm tedbirler yasaktır.”

Hangi kavramlar tanımlanmalıdır?

- (1) «Miktar kısıtlaması» nedir?
- (2) «Miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir» nedir?

6

6

ABİHA md. 34 ve *Geddo* Kararı

Miktar kısıtlaması

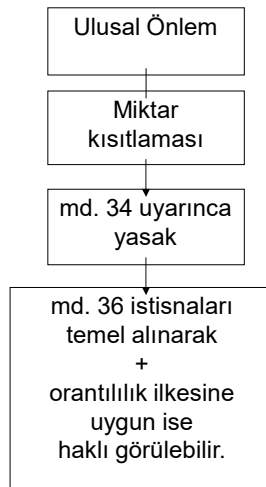
Geddo kararı (1973)

- Miktar kısıtlamaları hakkındaki yasak,
- “duruma göre ithalatın, ihracatın ya da transit malların tamamen veya kısmen sınırlandırılmasına yol açan önlemleri”
- içerir.

7

7

ABİHA md. 34 ve *Geddo* Kararı

8

8

ABİHA md. 34 ve Eş Etkili Tedbir Kavramı

Miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir kavramı, ABAD içtihat hukuku uyarınca, kronolojik açıdan üç döneme ayrılır:

- (i) Kavramın tanımının ulusal önlemin **niteliğini** esas aldığı dönem (*Dassonville* ve *Cassis de Dijon* kararları – *Keck* kararı arası)
 - 1993 yılı *öncesi*
- (ii) Kavramın tanımının ulusal önlemin **türünü** esas alan **iki** kategoriye ayrıldığı dönem (*Keck* kararı – *Komisyon v İtalya* kararı arası)
 - 1993 – 2009 yılları *arası*
- (iii) Kavramın tanımının ulusal önlemin türünü esas almaya devam ettiği, ancak **iki özel** kategoriye **bir genel** kategorinin eklendiği dönem (*Komisyon v İtalya* kararı sonrası)
 - 2009 yılı *sonrası*

9

9

ABİHA md. 34 ve Eş Etkili Tedbir Kavramı: Öz

Miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir kavramı yönünden temel olarak *dört karar* ön plana çıkmaktadır:

Dassonville kararı (1974)

- Miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir kavramı tanımlanmıştır.

Cassis de Dijon kararı (1979)

- Pozitif bütünleşme ile negatif bütünleşme arasındaki ilişki belirlenmiş, ayrıca makul olma kuralı ve karşılıklı tanıma ilkesi getirilmiştir.

10

10

ABİHA md. 34 ve Eş Etkili Tedbir Kavramı: Öz

Keck kararı (1993)

- Ulusal önlemler türe göre sınıflandırılmıştır:
 - Ürün gereklilikleri*
 - Belirli satış düzenlemeleri**

Komisyon v İtalya kararı (2009)

- Türe göre sınıflandırmaya bir genel kategori eklenmiştir:
 - (*, **) + Pazara erişimi güçleştiren (diğer tüm) önlemler

11

11

ABİHA md. 34 ve *Dassonville* Kararı

Dassonville Kararı (1974)

- Belçika hukuku uyarınca korunan bir menşe (köken) adına sahip mallar, ancak ihraç ülkesinin ilgili makamlarınca verilen ve bu adı hak ettiklerini doğrulayan bir sertifika ile desteklenirse ithal edilebilmektedir.
- Bay Dassonville, ilgili Birleşik Krallık makamlarının ilgili sertifikasına sahip olmamasına karşın Fransa'dan Belçika'ya İskoç viskisi ithal etmiştir.
- Bu sertifikayı almak, hâlihazırda üçüncü bir ülkede serbest dolaşımda olan mallar yönünden oldukça güç gözükmektedir.
- Bay Dassonville, Belçika'da kovuşturmaya tâbi tutulunca savunma olarak ilgili Belçika kurallarının miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir olduğunu ileri sürmüştür.

12

12

ABİHA md. 34 ve *Dassonville* Kararı

ABAD'a göre (1):

- “Üye devletlerce çıkarılan ve [Birlik] içi ticareti doğrudan ya da dolaylı, fiilen ya da potansiyel olarak güçleştirmeye elverişli olan tüm ticari kurallar, miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir kabul edilir.”

13

13

ABİHA md. 34 ve *Dassonville* Kararı

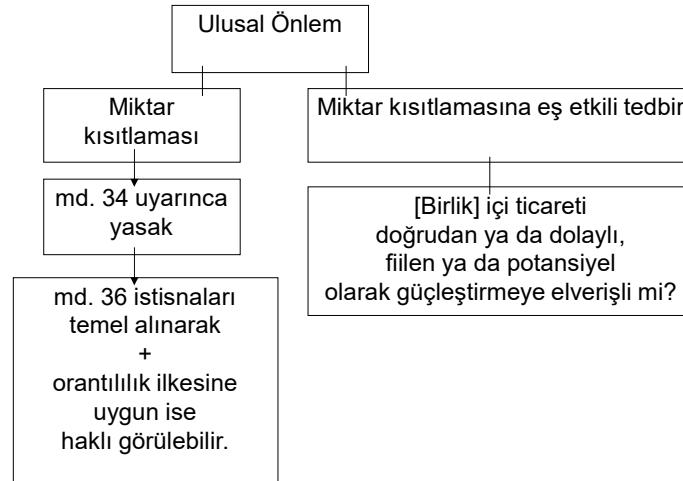
(2):

- Buradaki ispat aracı (menşe belgesi istemi), üye devletler arası ticarete dönük bir engel rolü görmektedir.
 - Zira, yalnızca doğrudan ithalat yapanlar ciddi zorluklarla karşılaşmadan böyle bir belgeyi elde edebilecektir.
 - Oysa ki bu ürün bir başka üye devlette hukuka uygun biçimde serbest dolaşımında bulunmaktadır.
- İlgili Belçika kuralı, kurucu antlaşma uyarınca yasaklanan bir miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir oluşturmaktadır.

14

14

ABİHA md. 34 ve *Dassonville* Kararı

15

15

ABİHA md. 34 ve *Dassonville* Kararı

Dassonville kararının sonuçları

- (1) Bir ulusal önlem, “eş etkili tedbir” mi diye bakılırken ayrımcılık niyeti aranır mı, yoksa etkiye mi bakılır?
 - ... etkiye bakılır ...
- (2) Buradaki formülasyon, ayrımcılık dili ile mi kaleme alınmıştır, yoksa ayrımcı olmayan önlemleri de içerecek genişliğe sahip midir?
 - ... ayrımcı olmayan önlemleri içerecek genişliğe sahiptir ...

16

16

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

Cassis de Dijon kararı (1979)

- Bir tacir, Fransa'da üretilen *Cassis de Dijon* likörünü Almanya'ya ithal etmek istemektedir. Bu kişi, Alman yetkili makamına başvurarak gerekli izni talep etmiştir.
- Alman makamları şu gerekçe ile bu izni vermemiştir:
 - Fransız içkisi, o ad altında, Almanya'da satılmak için yeterli alkol derecesine sahip değildir.
- Not 1: Alman hukukuna göre meyve likörleri asgari %25 alkol oranı içermelidir.
- Not 2: *Cassis de Dijon* likörü ise %15 ila 20 arasında değişen alkol oranına sahiptir.

17

17

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

ABAD'a göre (1):

- "Alkolün üretimi ve pazarlanmasına ilişkin ortak kuralların yokluğunda ... kendi ülkelerinde alkolün ve alkollü içeceklerin üretimine ve pazarlanmasına ilişkin konuları düzenlemek üye devletlere aittir."
- Öyleyse pozitif bütünleşme ile negatif bütünleşme arasındaki ilişki uyarınca:
 - «AB» bir alanı ortak kurallar ile uyumlaştırmamış ise «üye devletler» düzenleyici yetkiye sahiptir; ancak...

18

18

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

(2):

- “...bir üye devlette hukuka uygun olarak üretilen ve pazarlanan alkollü içeceklerin bir başka üye devlet pazarına sunulmaması için hiçbir geçerli neden bulunmamaktadır.”
- “Karşılıklı tanıma ilkesi” (karine)
 - Bir üye devlette hukuka uygun olarak üretilen ve pazarlanan mallar, diğer üye devletlerde de pazarlanabilmelidir.

19

19

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

(3):

- “...Ulusal hükümler; özellikle mali denetimin etkililiği, genel sağlığın korunması, ticari işlemlerin adilliği ve tüketicinin korunmasına ilişkin zorunlu gereksinimleri karşılamak için gerekli kabul ediliyorsa ihtilafli ürünlerin pazarlanmasına ilişkin ulusal kurallar arasındaki eşitsizlikten kaynaklanan [Birlik] içindeki dolaşıma yönelik engeller kabullenilmelidir.”
- “Makul olma kuralı”
 - Birlik içindeki dolaşıma yönelik engeller, zorunlu gereksinimler ile haklı gösterilmedikçe, miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir olarak yasaktır.

20

20

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

Cassis de Dijon kararının önemi ve sonucu

- Pozitif bütünleşme ile negatif bütünleşme *arasındaki ilişki* netleşmiştir.
- Negatif bütünleşme *kendi içinde* netleşmiştir.
 - Makul olma kuralı ve karşılıklı tanıma ilkesi getirilmiştir.
 - Eş etkili tedbir kavramının odak noktası *ayrımcılık* olup olmadığından *pazara erişimin* güçleştirilip güçleştirilmediğine kaymıştır.
- ABİHA md. 34'ün *dış sınırları* tartışma konusu olmaya başlamıştır.

21

21

Dassonville ve *Cassis de Dijon* Kararları Sonrası

ABİHA md. 34

Doğrudan Ayrımcı Ulusal Önlemler

Ayrıca, köken temelinde doğrudan ayrımcı olan ve olmayan eş etkili tedbirler arasında ayrıma gidilmiştir:

Doğrudan ayrımcı uygulanan ulusal önlemler

- *Yalnızca* kurucu antlaşmadaki istisnalar + orantılılık ilkesi ile haklı gösterilebilir.

Doğrudan ayrımcı olmaksızın (aynı biçimde) uygulanan ulusal önlemler

- Kurucu antlaşmadaki istisnalar *veya* zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi ile haklı gösterilebilir.

22

22

Dassonville ve Cassis de Dijon Kararları Sonrası ABİHA md. 34 Doğrudan Ayrımcı Ulusal Önlemler

Komisyon v İtalya (154/85) (1985-1987)

- İtalya, ithal araçların tesciline yönelik yerli araçlara ait olandan farklı prosedürler izlemekte ve farklı veriler istemektedir.
- Bu prosedürler ve veriler, yerli araçlara nazaran ithal araçların tescilini daha uzun, karmaşık ve masraflı hâle getirmektedir.
- Komisyon, [ABİHA md. 34]'e dayanarak İtalya'ya karşı ihlal davası açmıştır.
- Bu ihtilaf, Birlik hukuku yönünden nasıl çözülecektir?

23

23

ABİHA md. 34 ve *Cassis de Dijon* Kararı

24

24

Dassonville ve *Cassis de Dijon*
Kararları Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

Rau Davası (1981 – 1982)

- Belçika hukuku uyarınca her türlü margarin, -nerede üretildiklerine bakılmaksızın- küp şeklindeki paketler hâlinde satılmalıdır.
- Bir tacir, dikdörtgen paketli Alman margarinini Belçika'ya ithal etmeye çalışmıştır.
- İlgili Belçika makamları, tüketicinin korunmasını gerekçe göstererek bu talebi reddetmiştir.
- Bu olay, Birlik hukuku uyarınca nasıl çözülecektir?

25

25

Dassonville ve *Cassis de Dijon*
Kararları Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

ABAD'a göre

- (1) "eş etkili tedbir" mi, özetle Birlik içi ticareti ... güçleştirmeye elverişli mi?
- (2) Karşılıklı tanıma ilkesi nasıl etki eder?
- (3) Makul olma kuralı nasıl etki eder?
 - = Kurucu antlaşmadaki istisnalar + Zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi
 - → Tüketicinin korunması + orantılılık ilkesi (orantılı bulunmamıştır.)
- (4) Sonuç
 - = Yasaktır!..

26

26

Dassonville ve *Cassis de Dijon* Kararları
Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

Cinéthèque Davası (1984 – 1985)

- Fransız hukuku uyarınca bir film gösterime girdikten sonra bir yıl boyunca bu filmin videolarının kirası ya da satışı yasaktır.
- Bu düzenlemenin amacı, insanları sinemaya gitmeye teşvik etmek ve sinemacılık ürünlerinin kârlılığını arttırmaktır. Böylelikle yeni sinema filmlerinin çekilmesi teşvik edilecektir.
- Bir tacir, Belçika hukukuna uygun olarak, Belçika'dan gösterime girmesinin üstünden üç ay geçen bir filme ait videoları Fransa'ya ithal edip satmak istemektedir.
- Bu olay, Birlik hukuku uyarınca nasıl çözülecektir?

27

27

Dassonville ve *Cassis de Dijon* Kararları
Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

ABAD'a göre

- (1) "eş etkili tedbir" mi, özetle Birlik içi ticareti ... güçleştirmeye elverişli mi?
- (2) Karşılıklı tanıma ilkesi nasıl etki eder?
- (3) Makul olma kuralı nasıl etki eder?
 - = Kurucu antlaşmadaki istisnalar + Zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi
 - → Sinema eseri yaratmayı teşvik etmek + orantılılık ilkesi = Haklı görülmüştür.
- (4) Sonuç
 - = Birlik hukukuna uygundur!..

28

28

Dassonville ve *Cassis de Dijon* Kararları
Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

B & Q Plc Davası (1988 – 1989)

- İngiliz hukuku uyarınca Pazar günleri perakende satış yapmak -belirli kimi ürünler dışında- yasaktır.
- Bay D., bu kuralı ihlal etmesi nedeniyle kovuşturulmaktadır.
- Bay D.'ye göre bu kural ABİHA md. 34'e aykırıdır.
- Bu olay, Birlik hukuku uyarınca nasıl çözülecektir?

29

29

Dassonville ve *Cassis de Dijon* Kararları
Sonrası ABİHA md. 34
Ayrımcı Olmayan Ulusal Önlemler

ABAD'a göre:

- (1) "eş etkili tedbir" mi, özetle Birlik içi ticareti ... güçleştirmeye elverişli mi?
- (2) Makul olma kuralı nasıl etki eder?
 - = Kurucu antlaşmadaki istisnalar + Zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi
 - → çalışma saatlerinin ulusal veya bölgesel sosyo-kültürel özelliklere göre ayarlanması + orantılılık (ulusal mahkemeye bırakılmış)
- (3) Sonuç
 - Ulusal mahkemeler farklı kararlara imza atmış...

30

30

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

Keck Kararı (1991 – 1993)

- Fransız hukukuna göre bir malı toptan alım fiyatının altında bir fiyata satmak yasaktır.
- Bay Keck (ve Mithouard), X malını toptan alım fiyatının altında bir fiyata satınca haklarında kovuşturma yapılmıştır.
- Bay Keck (ve Mithouard)'ın savunmasına göre bu kural ABİHA md. 34'e aykırıdır.

31

31

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

ABAD'a göre (1):

- *Cassis de Dijon* kararı uyarınca
- uyumlaştırma düzenlemelerinin yokluğunda
- hukuka uygun olarak üretildikleri ve pazarlandıkları üye devletlerden gelen mallara
- bu tür mallarca karşılanması gereken (isme, biçime, boyuta, ağırlığa, bileşime, sunuma, etiketlemeye ve paketlemeye ilişkin olanlar gibi) gereklilikleri ortaya koyan kuralların uygulanması sonucu oluşan engeller
- md. 34 uyarınca yasaktır.

32

32

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

(2):

- *önceden karar verilenin aksine,*
- ithal ürünlere uygulanan ve belirli satış düzenlemelerini kısıtlayan veya yasaklayan ulusal hükümler;
- bu kurallar,
 - ulusal ülke içinde iş yapan ilgili tüm tacirlere uygulandığı
 - ve
 - yerli ürünler ile ithal ürünlerin pazarlanmasını hukuken ve fiilen aynı biçimde etkilediği müddetçe,
- “eş etkili tedbir” sayılmamaktadır.

33

33

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

...

- ***Çünkü***, bu tür kurallar, pazara erişimin önüne geçmemekte veya yerli mallar ile ithal mallara ilişkin olarak pazara erişim yönünden “nötr” bir nitelik taşımaktadır.

(4)

- **Sonuç:** ABİHA md. 34, bir malı toptan alım fiyatının altında bir fiyata satmak ile ilgili kurallara uygulanmaz.

34

34

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

Keck kararının önemi

- Yeni sınıflandırma
 - Ürün gereklilikleri
 - Bir ürüncü karşılanması gereken
 - isme
 - biçime
 - boyuta
 - ağırlığa
 - bileşime
 - sunuma
 - etiketlemeye
 - paketlemeye
 - Belirli satış düzenlemeleri
 - Belirli ürünlere ilişkin
 - satış yeri ve zamanı
 - reklamı
 - kimi pazarlama yöntemleri
- ilişkin olanlar *gibi* gereklilikler

35

35

ABİHA md. 34 ve *Keck* Kararı

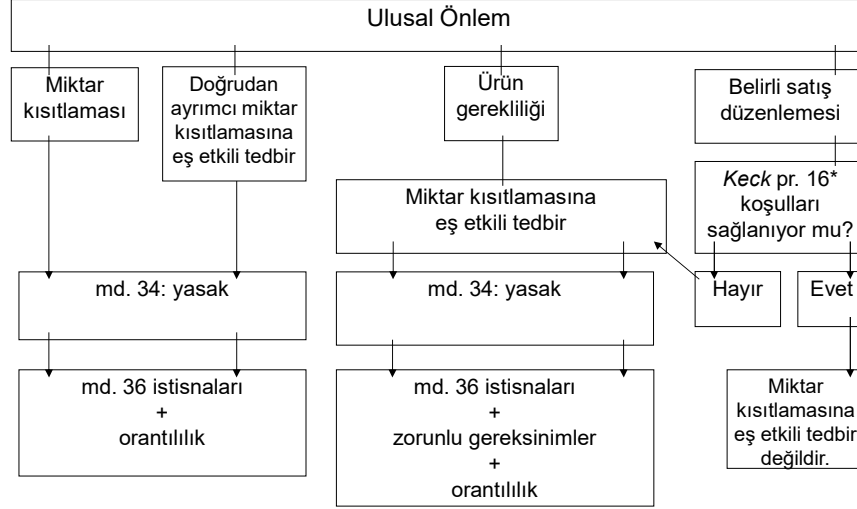
Keck kararının önemi

- Karine ve ispat yükü dağılımı açısından
 - Ürün gereklilikleri karine olarak AB hukukuna uygun mu, aykırı mıdır?
 - Karine olarak AB hukukuna aykırı (ispat yükü: ilgili devlet)
 - Belirli satış düzenlemeleri karine olarak AB hukukuna uygun mu, aykırı mıdır?
 - Karine olarak AB hukukuna uygun (ispat yükü: ilgili kişi)
- Sonuç
 - Takip eden içtihat hukuku, ürün gereklilikleri ile belirli satış düzenlemeleri ayrımı üstüne kurulmuştur.

36

36

ABİHA md. 34 ve Keck Kararı

- *Keck pr. 16: Bir önlem, etkilenen tüm tacirlere uygulanıyor mu VE yerli ve ithal mallar yönünden hukuken ve fiilen aynı etkiye sahip mi?

37

37

Keck Kararı Sonrası ABİHA md. 34

Doc Morris Davası (2001 – 2003)

- Doc Morris şirketi (Hollanda), sağlık merkezi işletip e-posta yoluyla tıbbi ürün satmaktadır.
- İnternet satışları, 8 Haziran 2000 tarihi itibarıyla Alman dilini de içeren sadece reçete ile satılabilen ve reçetesiz de satılabilen onaylı ilaçlar yönünden Almanya'daki tüketicilere yapılmaya başlanmıştır.
- Alman hukuku uyarınca internet üzerinden satış yapılması yasaktır.
- Bu olay, Birlik hukukuna göre nasıl çözülecektir?

38

38

Keck Kararı Sonrası ABİHA md. 34

(1) Ürün gerekliliği mi, yoksa belirli satış düzenlemesi mi?

(2) Belirli satış düzenlemesi olduğuna göre;

- (i) İlgili tüm tacirlere uygulanıyor mu?
 - Evet...
- (ii) Yerli ürünlerle ithal ürünlerin pazarlanmasını hukuken ve fiilen aynı biçimde etkiliyor mu?
 - Hukuken → Evet...
 - Fiilen → Hayır... (çünkü pazara erişimi önlüyor veya güçleştiriyor)
 - Öyleyse → “eş etkili tedbir”

(3) Makul olma kuralı nasıl etki eder?

- = Kurucu antlaşmadaki istisnalar + Zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi
- İnsan sağlığı ve hayatının korunması + orantılılık (...)
- sadece reçete ile satılan ilaçlar yönünden → orantılı
- reçetesiz satılabilen ilaçlar yönünden → orantsız

39

39

ABİHA md. 34 ve *Commission v Italy* Kararı

Komisyon v İtalya Kararı (2005 – 2009)

- İtalyan hukuku uyarınca motosikletlere römork bağlamak yasaktır.
- Komisyon, bu kuralı ABİHA md. 34'e aykırı görerek İtalya'ya karşı ihlal davası açmıştır.
- Bu olay, Birlik hukukuna göre nasıl çözülecektir?

40

40

ABİHA md. 34 ve *Commission v Italy* Kararı

(1) Ürün gerekliliği mi, yoksa belirli satış düzenlemesi mi?

- Ürün kullanımı...

(2) Eş etkili tedbir mi?

- *Cassis de Dijon* kararı (ürün gerekliliği)
- *Keck* kararı (belirli satış düzenlemesi)
 - +
- Bir başka üye devlet kökenli ürünlerin bir üye devlet pazarına erişimini güçleştiren her türlü diğer önlem

41

41

ABİHA md. 34 ve *Commission v Italy* Kararı

(3) Makul olma kuralı nasıl etki eder?

- = Kurucu antlaşmadaki istisnalar + Zorunlu gereksinimler + orantılılık ilkesi
- Yol güvenliği + orantılılık = Haklı görülmüştür.

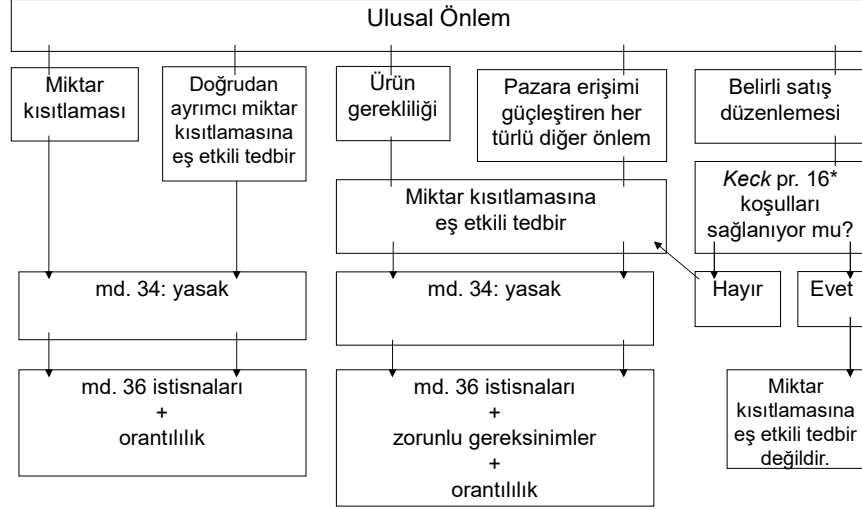
(4) Sonuç

- ABİHA md. 34'e aykırılık oluşmamış, İtalya AB hukukunu ihlal etmemiştir.

42

42

ABİHA md. 34 ve *Commission v Italy* Kararı

- *Keck pr. 16: Bir önlem, etkilenen tüm tacirlere uygulanıyor mu VE yerli ve ithal mallar yönünden hukuken ve fiilen aynı etkiye sahip mi?

43

43

Miktar Kısıtlamaları ve Eş Etkili Tedbirler: İçtihat Hukuku --- Son Durum

Miktar kısıtlamasına “eş etkili tedbir”

Üç tür kategori

- Ürün gerekliliği (*Cassis de Dijon* kararı)
- Belirli satış düzenlemesi (*Keck* kararı)
- Diğer tür önlemler (*Commission v Italy* kararı)

Esas motif

- Pazara erişimi önleyen veya (esaslı biçimde) güçleştiren ulusal önlemler = “eş etkili tedbir”

Not:

- “eş etkili tedbir” olan bir ulusal önlem, duruma göre, haklı gösterilebilir / görülebilir!

44

44

ABİHA md. 34

- Üye devletler arasında, ithalata ilişkin miktar kısıtlamaları ve eş etkili tüm tedbirler yasaktır.

45

45

ABİHA md. 35

- Üye devletler arasında, ihracata ilişkin miktar kısıtlamaları ve eş etkili tüm tedbirler yasaktır.

46

46

ABİHA md. 36

- 34 ve 35. madde hükümleri, genel ahlak, kamu düzeni ve kamu güvenliği; insanların, hayvanların veya bitkilerin sağlığının ve yaşamının korunması; sanatsal, tarihî veya arkeolojik değer taşıyan milli varlıkların korunması; sınai ve ticari mülkiyetin korunması nedenlerinin haklı kıldığı, ithalata, ihracata veya transit mallara getirilen yasaklama veya kısıtlamalara engel teşkil etmez.
- Ancak, bu yasaklama ve kısıtlamalar, üye devletler arasındaki ticarete keyfi bir ayrımcılık veya örtülü bir kısıtlama aracı oluşturamaz.

47